

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi uwzględnił wniosek Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w Ł. i wpisał tę spółdzielnię w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: (...). Jednocześnie Sąd pierwszej instancji oddalił wnioski uczestników: K. K. i M. W. zmierzające do oddalenia wniosku o zarejestrowanie spółdzielni.

W apelacji wniesionej wspólnie K. K. i M. W. zarzucili:

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy – art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. przez odmowę zawieszenia postępowania w sytuacji, gdy jego wynik w sposób bezpośredni zależy od wyniku dwóch postępowań toczących się przez Sądem Okręgowym w Łodzi: postępowania w sprawie I C 1225/14 o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. w przedmiocie podziału spółdzielni oraz postępowania w sprawie I C 128/15 o uchylenie, a ewentualnie stwierdzenie nieważności uchwały Zebrania Członków Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” w Ł., przechodzących do powstającej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł.

2. naruszenia prawa materialnego:

a) art. 8³ ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w związku z art. 1 ust 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, w zw. z art. 1 § 1 Prawa spółdzielczego – przez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. uznanie, że Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” w roku 2014 zostało prawidłowo zwołane, podczas gdy z treści zawiadomienia o Walnym Zgromadzeniu w dniu 28 maja 2014 r. stwierdzono, że materiały dotyczące porządku obrad Walnego Zgromadzenia będą wyłożone do wglądu w siedzibie Spółdzielni od dnia 9 czerwca 2014 r., na 17 dni przed Walnym Zgromadzeniem, pomimo tego, że materiały te powinny być udostępnione członkom spółdzielni co najmniej na 21 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia (wyrok SN z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie II CSK 512/14)

b) art. 108 ust 2 pkt 3 Prawa spółdzielczego w zw. z art. 1 ust 7 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych – przez jego niewłaściwe zastosowanie tj.:

- przyjęcie, że uchwała o podziale spółdzielni została podjęta i jest ważna, pomimo, że integralna część planu podziału, będącego częścią uchwały podziałowej, w postaci sprawozdania z działalności Zarządu w roku 2013, nie została przyjęta przez Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” w roku 2014;

- przyjęcie, że uchwała o podziale spółdzielni została podjęta i jest ważna, pomimo tego, że raport i opinia z badania sprawozdania finansowego, będącego częścią uchwały o podziale zostały sporządzone przez osobę nieuprawnioną;

c) art. 8³ ust. 10 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych – poprzez jego niezastosowanie, tj. przyjęcie, że uchwała o podziale spółdzielni została podjęta i jest ważna, pomimo że lista członków przechodzących do nowej spółdzielni nie została udostępniona członkom spółdzielni w terminie określonym w art. 8³ ust. 10 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych;

d) art. 109 § 1 Prawa spółdzielczego w zw. z art. 1 ust 7 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych przez:

– jego niewłaściwe zastosowanie tj. uznanie, że uchwała nr (...) o podziale spółdzielni została podjęta i jest ważna, a następnie zarejestrowanie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w oparciu o tę uchwałę, pomimo tego, że w obrocie prawnym funkcjonuje także inna uchwała Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” o podziale spółdzielni – nr (...) z dnia 28 czerwca 2013 r., która nigdy nie została uchylona;

- jego błędną wykładnię, tj. uznanie, że zebranie, o którym mowa w art. 109 Prawa spółdzielczego mogło być zwołane ponownie w sytuacji, gdy na pierwszym zebraniu członkowie spółdzielni nie podjęli uchwały o przyjęciu statutu nowej spółdzielni, co powinno skutkować zakończeniem procesu podziału spółdzielni;

e) art. 108 ust 2 pkt 3 Prawa spółdzielczego w zw. z art. 8³ ust 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych – przez jego niewłaściwe zastosowanie tj. uznanie, że uchwała o podziale spółdzielni nr (...) została podjęta i może być podstawa rejestracji nowej spółdzielni, pomimo tego, że wyniki głosowania na uchwałę zostały utajnione, co nie znajduje podstawy w przepisach prawa i budzi wątpliwości co do rzeczywistego wyniku głosowania nad uchwałę;

f) art. 109 § 1 Prawa spółdzielczego w zw. z art. 8³ ust 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych przez ich błędną wykładnię i zastosowanie. tj:

- uznanie, że członkowie spółdzielni zostali prawidłowo zawiadomieni o zebraniu w dniu 12 grudnia 2014 r., pomimo tego, że zawiadomienia z dnia 3 i 26 listopada 2014 r. nie spełniały wymagań określonych w art. 8³ ust 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, tj. zawiadomienie z dnia 3 listopada 2014 r. nie zawierało informacji o miejscu wyłożenia wszystkich sprawozdań i projektów uchwał, które będą przedmiotem obrad oraz informacji o prawie członka do zapoznania się z tymi dokumentami. Informacje te zostały przekazane członkom dopiero w zawiadomieniu z dnia 26 listopada 2014r. W piśmie tym wskazano, że materiały będą wyłożone od dnia 28 listopada 2014 r. Informacje te zostały przekazane już po upływie terminu, o którym mowa w art. 8³ ust 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych;

- przyjęcie, że członkowie spółdzielni zostali skutecznie poinformowani o zebraniu w dniu 12 grudnia 2014 r. i możliwości zapoznania się z materiałami na zebranie, ponieważ zawiadomienie z dnia 26 listopada 2014 r. zostało umieszczone w klatkach schodowych i w Internecie, podczas gdy prawidłowo wykładnia art. 8³ ust 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych wskazuje, że o skutecznym zawiadomieniu członków spółdzielni można mówić jedynie wówczas, gdy zawiadomienia zostały im doręczone listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub za pokwitowaniem;

g) art. 109 § 1 Prawa spółdzielczego w zw. z art. 8³ ust. 11 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych przez jego niezastosowanie, tj. przyjęcie, że uchwała o podziale spółdzielni została podjęta i jest ważna, pomimo tego że poprawki do statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) nie zostały wyłożone, nie zostały udostępnione członkom Spółdzielni do wglądu przed terminem zebrania, o którym mowa w art. 109 Prawa spółdzielczego, lecz przedstawione członkom Spółdzielni dopiero na zebraniu w dniu 12 grudnia 2014 r.

h) art. 64 ust 1 Konstytucji RP – poprzez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 8 ust 2 i 3 dopuszcza możliwość, by osoby, którym nie przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawa do lokalu, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, prawo odrębnej własności lokalu lub ekspektatywa odrębnej własności lokalu mogły być członkami spółdzielni, co jest niezgodne z art. 64 ust 1 Konstytucji RP, a co potwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 5 lutego 2015 r. (II K 60/13) w odniesieniu do art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (§ 8 ust 2 i 3 Statutu stanowi rozwinięcie art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych);

i) art. 58 ust 1 i art. 64 ust 1 Konstytucji RP – przez ich niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 115 i § 117 ust 1 uzależnia możliwość ubiegania się o ustanowienie odrębnej własności lokalu w nowo realizowanym budynku od bycia członkiem spółdzielni, co jest niezgodne z art. 58 ust 1 i art. 64 ust 1 Konstytucji RP, a co potwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 5 lutego 2015 r. (II K 60/13) w odniesieniu do art. 19 ust 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w związku z art. 16 § 1 Prawa spółdzielczego (§ 115 i § 117 ust 1 Statutu stanowi rozwinięcie art. 19 ust. 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w zw. z art. 16 § 1 prawa spółdzielczego);

j) art. 64 ust 1 w zw. z art. 21 ust 1 i art. 31 ust 3 Konstytucji RP – poprzez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 20 stanowi, że byłemu członkowi nie przysługuje prawo do funduszu zasobowego oraz do innego majątku spółdzielni, co jest niezgodne z art. 64 ust 1 Konstytucji RP w zw. z art. 21 ust 1 i art. 31 ust 3, a co potwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 5 lutego 2015 r. (II K 60/13) w odniesieniu do art. 26 § 2 Prawa spółdzielczego (§ 20 Statutu stanowi powtórzenie art. 26 § 2 Prawa spółdzielczego);

k) art. 35 § 2 Prawa spółdzielczego przez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 46 ust. 1 określa sposób przeprowadzenia wyborów do organów spółdzielni w sposób odmienny od bezwzględnie obowiązującego art. 35 § 2 Prawa spółdzielczego;

l) art. 44 Prawa spółdzielczego przez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 66 ust 4 stwierdza, że „członek Rady Nadzorczej dla członków Rad Nadzorczych zorganizowane przez Zarząd Spółdzielni w ciągu sześciu miesięcy od dnia wyboru, na koszt Spółdzielni”. Nieprzedstawienie zaświadczenia o odbyciu szkolenia dla członków Rad Nadzorczych w terminie sześciu miesięcy od dnia wyboru skutkuje utratą mandatu przez członka Rady Nadzorczej (art. 67 ust 5 lit. e Statutu), podczas gdy tak określone wymagania wobec członków rady nadzorczej nie znajdują potwierdzenia w przepisach prawa, może w istotny sposób utrudniać pełnienie zadań przez członków Rady Nadzorczej, co stoi w sprzeczności z funkcjami rady nadzorczej, o których mowa w art. 44 Prawa spółdzielczego oraz może prowadzić do wpływania zarządu na skład osobowy rady nadzorczej;

m) art. 5 § 1 pkt 5 Prawa spółdzielczego przez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, w którym zachodzi sprzeczność między § 10 ust 1 i 2 oraz § 69 ust. 16 dotycząca tego, który organ jest kompetentny do podejmowania uchwały w sprawie przyjęcia w poczet członków Spółdzielni;

n) art. 11 Prawa spółdzielczego tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 153 ust 1 określa przejście składników majątkowych oraz praw i zobowiązań wyniku podziału Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” w Ł. i utworzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w sposób sprzeczny z bezwzględnie obowiązującym art. 111 Prawa spółdzielczego;

o) art. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych przez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 5 ust. 1 i 2, § 7 ust. 2 zdanie drugie oraz w § 51 ust. 9 Statutu przewiduje, że Spółdzielnia może prowadzić działalność inwestycyjną, obsługę nieruchomości na własny rachunek, wynajmować nieruchomości na własny rachunek, gospodarować, kupować i sprzedawać nieruchomości na własny rachunek, wynajmować nieruchomości na własny rachunek, budować i nabywać budynki w celu wynajmowania, sprzedawać znajdujące się w tych budynkach lokale mieszkalne lub lokale o innym przeznaczeniu, tworzyć spółdzielnie osób prawnych, spółki prawa handlowego oraz spółki handlowe i cywilne, pozostaje w sprzeczności z przedmiotem działalności spółdzielni mieszkaniowych, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych;

p) art. 18 § 1 pkt 1 Prawa spółdzielczego – przez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 22 ust. 1 pkt 3 Statutu wprowadzono pojęcie głosu decydującego, który ma przysługiwać członkom spółdzielni, podczas gdy pojęcie to nie występuje ani w Prawie spółdzielczym, ani w ustawie o spółdzielniach mieszkaniowych, a ponadto znaczenia tego pojęcia nie wyjaśniono w treści Statutu;

r) art. 44 Prawa spółdzielczego przez jego niezastosowanie tj.:

- dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 64 ust. 1 przewidziano, że Rada Nadzorcza sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością Spółdzielni we wszystkich dziedzinach jej działalności, podczas gdy postanowienie to jest niezgodne z art. 44 Prawa spółdzielczego i zbliża kompetencje Rady Nadzorczej nowej spółdzielni do kompetencji rad nadzorczych spółek kapitałowych;

- dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 68 ust 1 i 2 Statutu uregulowano procedurę zawieszenia członków Rady Nadzorczej, która nie ma żadnej podstawy w przepisach prawa i godzi w funkcje Rady Nadzorczej, określone w art. 44 Prawa spółdzielczego;

s) art. 54 § 1 Prawa spółdzielczego przez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 76 ust 1 określa sposób składania oświadczeń woli za SM (...) w sposób niezgodny z art. 54 § 1 Prawa spółdzielczego;

t) art. 8³ ust 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych – przez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 148 pkt 6 określa termin wyłożenia rocznego sprawozdania z działalności spółdzielni, łącznie ze sprawozdaniem finansowym i opinią biegłego rewidenta w sposób sprzeczny z art. 8³ ust 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, którego wykładni dokonał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie II CSK 512/14;

u) art. 1 § 1 Prawa Spółdzielczego – przez jego niezastosowanie, tj. dokonanie rejestracji Spółdzielni Mieszkaniowej (...) ze statutem, który w § 34 ust 7 przewiduje, że koszty korespondencji do członków zamieszkałych poza Spółdzielnią obciążają odbiorców przesyłki, co nie znajduje potwierdzenia w przepisach prawa i stoi w sprzeczności z zasadą działania spółdzielni w interesie swoich członków.

w) art. 23 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym – przez jego niezastosowanie, tj. zaniechanie zbadania, czy dołączone do wniosku o wpis spółdzielni do rejestru dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od skarżących kosztów postępowania apelacyjnego.

Uczestniczka J. M. wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W świetle przepisu art. 23 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym kognicją sądu rejestrowego objęte jest nie tylko badanie formy i treści dokumentów załączonych do wniosku rejestracyjnego, ale również procedura w jakich odbywało się tworzenie dokumentów stanowiących podstawę wniosku. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 stycznia 2010 r. w sprawie III CZP 122/09 wyjaśnił, że Sąd rejestrowy, na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym jest uprawniony do badania wpływu naruszeń procedury podejmowania uchwał przez walne zgromadzenie akcjonariuszy spółki akcyjnej na ich treść (OSNC 2010 nr 7-8, poz. 107). Orzeczenie to ma zastosowanie również w sprawie niniejszej. Nie mógł więc odnieść skutku zarzut naruszenia art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. przez odmowę zawieszenia postępowania do czasu zakończenia postępowań prowadzonych przed Sądem Okręgowym w Łodzi: pod sygnaturą I C 1225/14 o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” w Ł. w przedmiocie podziału spółdzielni oraz postępowania w sprawie I C 128/15 o uchylenie, a ewentualnie stwierdzenie nieważności uchwały Zebrania Członków Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” w Ł., przechodzących do powstającej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł.. Sąd rejestrowy był bowiem uprawniony do dokonania własnych ustaleń. Przepis art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. daje wyłącznie uprawnienie do zawieszenia postępowania cywilnego, nie nakładając żadnego obowiązku w tym przedmiocie. Sąd Rejonowy nie był więc związany wnioskiem o zawieszenie postępowania. Skarżący nie wykazali zaś jaki wpływ miało ewentualne naruszenie przepisów proceduralnych dotyczących zawieszenia postępowania na treść rozstrzygnięcia.

Zgodnie z treścią art. 42 § 2 ustawy Prawo spółdzielcze, uchwała sprzeczna z prawem dotknięta jest sankcją nieważności ex lege. W orzecznictwie i doktrynie zgodnie podkreśla się, że przewidziana w wymienionym przepisie sprzeczność uchwały z prawem zachodzi zarówno w przypadku naruszenia przy jej wydaniu uregulowań prawa

materialnego, jak też w razie uchybienia przepisany przez prawo wymogom proceduralnym, przy czym te ostatnie mogą skutkować ustaleniem nieważności uchwały organu spółdzielni tylko wówczas, jeżeli miały one wpływ na jej treść (tak Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 8 lipca 2004 r., IV CK 543/03, OSNC 2005 r., nr 7-8, poz. 132; z dnia 7 lipca 2004 r., I CK 78/04, Monitor Prawniczy 2004, nr 15, s. 678; z dnia 16 października 2002 r., IV CKN 1351/00, OSNC 2004 r. nr 3, poz. 40, z dnia 16 czerwca 2010 r., I CSK 476/09, I CSK 476/09, z dnia 14 lipca 2006 r., II CSK 71/06, OSP 2007 r., z. 10, poz. 118; a także Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 19 czerwca 2013 r., I ACa 231/13).

Powyższe oznacza, że członek spółdzielni wytaczający powództwo na podstawie art. 42 § 2 ustawy Prawo spółdzielcze, może powoływać się w swojej argumentacji zarówno na zarzuty o charakterze merytorycznym (niezgodność treści uchwały z przepisami prawa lub statutu) jak też formalnym (tak Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 30 stycznia 1965 r. III CO 75/63 OSNCP 1966 r. z. 9, poz. 141 oraz w uchwale połączonych Izb Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 1973 r., III PZP 38/72 OSNCP 1975 r., z. 1, poz. 1). Podobnie w sprawie rejestrowej, która prowadzona jest według przepisów o postępowaniu nieprocesowym, argumenty uczestników domagających się oddalenia wniosku o wpis do rejestru w związku z wadliwością uchwał mogą się opierać na zarzutach merytorycznych, jak również na zarzutach formalnych. Te drugie mogą jednak prowadzić do stwierdzenia nieważności uchwał, skutkującego oddaleniem wniosku rejestracyjnego, tylko jeśli naruszenia procedury miały istotny wpływ na treść podjętych uchwał.

Zadaniem sądu rejestrowego jest oczywiście badanie wpływu naruszeń procedury podejmowania uchwał przez walne zgromadzenie osoby prawnej na treść uchwał, ale ograniczenia dowodowe postępowania rejestrowego, prowadzonego na posiedzeniu niejawnym, wykluczają bezpośrednie ustalenie tego wpływu, bez jednoznacznej sygnalizacji ze strony uczestników postępowania. Stąd też inna jest rola postępowania rejestrowego, a inna postępowania procesowego o stwierdzenie nieważności uchwał lub o ich uchylenie, wszczętego na podstawie art. 42 § 2 prawa spółdzielczego. Jeszcze inaczej przedstawia się zaś w postępowaniu nieprocesowym kwestia uczestnictwa. O ile bowiem w sprawie nieprocesowej (w tym rejestrowej) uczestniczyć mogą wszystkie osoby, których praw sprawa dotyczy, o tyle apelację od orzeczenia wydanego przez Sąd pierwszej instancji złożyć mogą tylko te osoby, w których interes prawny orzeczenie godzi. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie III CZP 88/13 (OSNC 2014, Nr 11, poz. 108) pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka.

Przenosząc przedstawione wyżej rozważania na stan faktyczny przedmiotowej sprawy stwierdzić przede wszystkim należy, że dalece wątpliwy jest gravamen oby skarżących. W swojej apelacji nie wyjaśnili oni bowiem w jaki sposób postanowienie w przedmiocie wpisania Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego godzi w ich prawa, związane niepodzielnie ze spółdzielczymi prawami do lokali mieszkalnych. Ani uchwała podziałowa, ani statut nowej spółdzielni nie ograniczają zaś tych praw. O ile więc interes prawny skarżących uprawniał ich do uczestniczenia w postępowaniu rejestrowym nawet na etapie odwoławczym, o tyle brak interesu prawnego w uchyleniu zaskarżonego postanowienia przemawiał za oddaleniem ich apelacji, tym bardziej.

Po drugie wskazać trzeba, że podniesiony przez skarżących zarzut naruszenia art. 23 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym w przeważającej części oparty został na twierdzeniu, że Sąd pierwszej instancji nie zwrócił uwagi na naruszenie procedury zwołania Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” w Ł., podczas którego doszło do uchwalenia uchwały podziałowej nr (...) oraz naruszenie procedury zwołania Zebrania Członków przechodzących do nowoutworzonej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł., którego zadaniem było uchwalenie statutu nowej spółdzielni. Skarżący nie wyjaśnili jednak w jaki sposób naruszenia procedury miały wpływ na treść uchwał podjętych na Zgromadzeniu oraz Zebraniu Członków.

Zgadając się zatem całkowicie z argumentacją przedstawioną przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie II CSK 512/14 w przedmiocie treści art. 8³ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (u.s.m). Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że skarżący nie wyjaśnili jaki wpływ miało wyłożenie materiałów dotyczących Walnego Zgromadzenia

Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)”, a w szczególności wyłożenie sprawozdań, na 17, a nie na 21 jeden dni przed terminem obradowania, na podjęcie uchwały nr (...) i jej treść.

Jak stanowi przepis art. 8³ ust 11 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych członkowie mają prawo zgłaszać projekty uchwał i żądania, o których mowa w ust. 10, w terminie do 15 dni przed dniem posiedzenia walnego zgromadzenia lub jego pierwszej części. Projekt uchwały zgłaszanej przez członków spółdzielni musi być poparty przez co najmniej 10 członków. Zgodnie z interpretacją przedstawioną przez Sąd Najwyższy w sprawie II CSK 512/14, zachowanie terminu 21 dni na wyłożenie dokumentów (sprawozdań) ma takie znaczenie, że umożliwia członkom spółdzielni przygotowanie projektów uchwał w terminie określonym w art. 8³ ust 11 u.s.m.. Tymczasem żaden ze skarżących nie usiłował nawet wykazać, że on lub inny członek chciał przygotować jakikolwiek projekt uchwały na Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” i tylko zaniechanie terminu złożenia dokumentów przez spółdzielnię uniemożliwiło im tę inicjatywę.

Podobnie, skarżący nie wyjaśnili jaki wpływ na treść spornej uchwały podziałowej miało niewyłożenie w terminie określonym w art. 8³ ust. 10 u.s.m., przez zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” listy członków przechodzących do nowej spółdzielni - tym bardziej, że z powołanego przepisu nie wynika jednoznacznie, że w przypadku podziału spółdzielni, obok projektu uchwały podziałowej ma być wyłożona lista członków przechodzących do nowej spółdzielni. Oczywiście nie istnieje zakaz przedstawienia takiej listy na 14 dni przed terminem obrad, ale zakres podmiotowy uchwały podziałowej może być również określony w sposób terytorialny. Członkowie przechodzący do nowej spółdzielni mogą więc zidentyfikować swoją sytuację poprzez określenie adresu położenia nieruchomości.

Z przyczyn podanych powyżej nieskuteczne również były zarzuty dotyczące procedury zwołania Zebrania Członków przechodzących w dniu 12 grudnia 2014 r. Nawet bowiem gdyby zwołanie zebrania członków przechodzących do nowej spółdzielni podlegało regulacji określonej w art. 8³ ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, to skarżący nie wykazali, aby naruszenie dyspozycji tego przepisu w przypadku zwołania zebrania miało jakikolwiek wpływ na uchwalenie statutu oraz wybór członków rady nadzorczej. Wręcz przeciwnie, zgromadzone w aktach rejestrowych dokumenty jednoznacznie wskazują, że obaj skarżący aktywnie uczestniczyli w procesie uchwalania statutu spółdzielni (...), przedstawiając nawet projekt alternatywny, autorstwa K. K..

Należy jednak pamiętać, że zgodnie z art. 109 § 1 Prawa spółdzielczego niezwłocznie po podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały o podziale spółdzielni zebranie członków przechodzących do powstającej spółdzielni uchwała statut powstającej spółdzielni, który nie może uszczuplać nabytych prawa majątkowych członków oraz dokonuje wyboru tych organów, które według statutu powoływane są przez zgromadzenie. Przepis ten nie określa w sposób jednoznaczny terminu podjęcia uchwał, ani nie wyklucza możliwości zwołania kolejnego zebrania, w sytuacji wcześniejsze nie doprowadzi do uchwalenia statutu. Zgodzić się trzeba, że przytoczony przepis nie określa w sposób jednoznaczny terminu podjęcia uchwał, ani nie wyklucza możliwości zwołania kolejnego zebrania w sytuacji, gdy pierwsze nie doprowadzi do uchwalenia statutu. Celem tej regulacji jest zapobieżenie nieuzasadnionemu, nadmiernemu przedłużaniu procesu podziału i doprowadzeniu do zdezaktualizowania się dokumentów będących jego podstawą. Ponieważ ustawodawca nie uregulował trybu zawiadamiania o zebraniu, odpowiednie zastosowanie mogą znaleźć przepisy o walnym zgromadzeniu, ale z uwzględnieniem specyfiki tego etapu podziału. Najważniejsze jest więc aby członkowie przechodzący, chcąc zrealizować cel zebrania byli powiadomieni o terminie, miejscu i porządku obrad, a także mieli możliwość zaznajomienia się z projektami statutów, zgłaszania poprawek oraz udziału w zebraniu. Wymagania te zostały zaś spełnione. Umożliwienie każdemu z uczestników zebrania członków przechodzących odbytego w dniu 12 grudnia 2014 r. zapoznania się z poprawkami do statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) bezpośrednio przed głosowaniem umożliwiało wszakże podjęcie decyzji, który ze projektów statutu oni poprą. Także więc w tym przypadku skarżący nie wyjaśnili jaki wpływ miało rzekome naruszenie procedury zwołania zebrania na treść przyjętych uchwał.

Mylą się też skarżący twierdząc, że w dniu 30 września 2014 r. Zebranie Członków przechodzących do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) jednoznacznie wyraziło swoją wolę w przedmiocie odmowy przyjęcia statutu, co powinno

skutkować zakończeniem procesu wydzielenia spółdzielni. Na zebraniu w dniu 30 września 2014 r. członkowie przechodzący nie zdołali wprowadzić przegłosować żadnego z dwóch projektów statutu, ale procedura nie została zakończona i Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” upoważniła Zarząd do ponownego zwołania zebrania. Relatywna bliskość obu zebrań wyklucza zaś twierdzenie, że doszło nastąpiło naruszenie art. 109 § 1 Prawa spółdzielczego przez dopuszczenie się zwłoki między podjęciem uchwały podziałowej, a datą Zebrania Członków przechodzących w dniu 12 grudnia 2014 r.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 108 § 2 pkt 3 Prawa spółdzielczego w związku z art. 1 ust 7 ustawy o spółdzielniach wyjaśnić należy, że Sąd Rejonowy dysponował wszystkimi dokumentami, o których mowa w wymienionym przepisie. Uchwała o podziale spółdzielni zawierała bowiem zatwierdzenie sprawozdania finansowego oraz plan podziału składników majątkowych oraz praw i zobowiązań. Twierdzenie, że plan podziału nie był kompletny gdyż nie opierał się na zatwierdzonym sprawozdaniu z działalności Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej „(...)” za rok 2013, nie znajduje umocowania w treści wymienionego przepisu. Podnieść przy tym trzeba, że brak zatwierdzenia sprawozdania z działalności zarządu nie powoduje wadliwości merytorycznej planu podziału, jeśli znajdował on oparcie w rzetelnym sprawozdaniu finansowym, co przecież nie było kwestionowane.

Zgodzić się także należy z twierdzeniem wnioskodawcy, że skarżący nie wykazali aby raport i opinia z badania sprawozdania finansowego zostały sporządzone przez osobę nieuprawnioną. Fakt, że biegły rewident B. T. figuruje w na stronie Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, pod numerem (...) podważa to twierdzenie. W świetle przepisów ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. 2009, Nr 77, poz. 649) niewykonywanie zawodu nie powoduje przecież utraty uprawnień biegłego rewidenta. Zważyć też wypada, że zgodnie z treścią art. 47 pkt 4 wymienionej ustawy podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych może być wyłącznie jednostka, w której czynności rewizji finansowej wykonują biegli rewidentci, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych i prowadząca działalność w jednej z form w tym w formie spółki kapitałowej. Tymczasem przedmiotowej sprawie raport i badanie sprawozdania finansowego dokonane zostały przez (...)Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, a skarżący nie wykazali, że spółka ta nie spełnia przesłanek, o których mowa w art. 47 pkt 4 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.

Sąd Okręgowy podzielił także argumentację wnioskodawcy w kwestii zarzutu istnienia wcześniejszej uchwały podziałowej, podjętej przez Spółdzielnię Mieszkaniową „(...)”. Nieuchylenie wcześniejszej uchwały oznaczonej numerem 26/13 z dnia 28 czerwca 2013 r. nie ma wpływu na ważność uchwały nr 20/14. W wyniku objęcia dwiema uchwałami tego samego przedmiotu doszło do konfuzji, w wyniku której Zarząd zobowiązany był do realizacji uchwały późniejszej.

Chybiony okazał się również zarzut dotyczący wadliwości głosowania nad uchwałą podziałową nr 20/14, a w szczególności utajnienia wyników głosowania. Protokół Walnego zgromadzenia potwierdza, że została ona przyjęta zwykłą większością głosów; wskazuje również na ilość głosów biorących w głosowaniu oraz ilość głosów oddanych „za” i „przeciw” nad prawidłowością zliczenia głosów czuwała zaś komisja skrutacyjna. Podnieść zaś wypada, że żaden z uczestników nie przedstawił wymienionego zarzutu w trakcie postępowania przed Sądem pierwszej instancji, co w świetle art. 381 k.p.c. czyni wątpliwym skuteczność skorzystania z niego na obecnym etapie postępowania.

Te same argumenty można podnieść w związku z zarzutami dotyczącymi zapisów statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w istocie bowiem istnieje znaczna dysproporcja między stanowiskiem uczestników przed Sądem pierwszej instancji, a treścią zarzutów apelacyjnych. Nawet jednak gdyby rozszerzenie katalogu zarzutów stawianych statutowi było uprawnione, to kwestia ta nie mogła wpłynąć na treść rozstrzygnięcia. Oczywiście Sąd rejestrowy na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy o KRS powinien poddać statut analizie pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami i uzależnić rejestrację od usunięcia ewentualnych niezgodności, ale ze względu na te nieprawidłowości nie jest uprawnione żądanie uchylecia zaskarżonego postanowienia. Pamiętać bowiem należy, że statut jest rodzajem umowy zawartej między spółdzielcami, a więc podlega interpretacji przez pryzmat art. 58 § 1 i 3 k.c. Zgodnie z paragrafem

pierwszym art. 58 czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy. Paragraf trzeci stanowi zaś, że jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. W gruncie rzeczy zatem, w przypadku nieważnych postanowień statutu, będą miały zastosowanie przepisy Prawa spółdzielczego, a Spółdzielnia będzie miała obowiązek dostosować statut do obowiązujących przepisów.

Na zakończenie wyjaśnić należy, że nawet w przypadku zasadności podniesionych zarzutów, żądanie uchylenia zaskarżonego postanowienia musiało być potraktowane w kategoriach nadużycia prawa, które nie korzysta z ochrony na podstawie art. 5 k.c. Uchylenie postanowienia o zarejestrowaniu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) na skutek skargi dwóch niezadowolonych członków spółdzielni (na kilka tysięcy wszystkich członków) stanowiłoby jaskrawą dysproporcję. Zważyć bowiem należy, że przedmiotowe postanowienie, mimo że nieprawomocne, korzystało z przymiotu natychmiastowej skuteczności. Od dnia zarejestrowania Spółdzielni stała się więc aktywnym uczestnikiem życia społecznego i gospodarczego, zaciągając szereg zobowiązań. Wyeliminowanie takiego podmiotu bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego odbyłoby się zatem ze szkodą nie tylko dla członków spółdzielni, ale również podmiotów trzecich.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. oraz § 11 pkt 10 i § 13 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu tj. z dnia 25 lutego 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 461). Zobowiązanie skarżących z tytułu kosztów zastępstwa procesowego ma charakter podzielny. Powinno być więc spełnione po połowie przez każdego ze skarżących.